

A Slovenian Language Newspaper — Dedicated to the Cultural Progress and Political Guidance of Americans of Slovenian Descent and Slovenes Scattered around the Free World—Through the Principles of Christian Democracy.

slovenska DRŽAVA

For a Free Slovenia

In Harmony with the American Tradition of Freedom and Independence, The SLOVENSKA DRŽAVA Champions the Right of the Slovenian People to their National Unification in Their Own Slovenian State.

Letnik — Volume III

CHICAGO, ILLINOIS, 20. SEPTEMBRA, 1952

Številka — Number 9

Pomen in sila emigrantov

Titova Jugoslavija je tista komunistična država v Evropi, iz katere za Vzhodno Nemčijo beži največ ljudi na Zahod. Med emigranti je največ ljudi iz Slovenije, ki rdeči jarem politično, gospodarsko, versko in socialno najhujše čuti. Po približnih cenitvah je lani pobegnilo iz Jugoslavije v Avstrijo, Italijo, na Svobodno tržaško ozemlje in v Grčijo nad 3.000 ljudi. Zadnje čase se vsak dan zateče v svobodo samo čez slovensko mejo 15 do 20 oseb, med njimi včasih cele skupine Titovih vojakov. Zavezniške oblasti v Avstriji in na Tržaškem skušajo sicer resnico o teh pobegih čim bolj zatajiti zaradi svoje slepe politike do "prijatelja" Tita, toda prej ali slej le pridejo številke na dan. Bega ne morejo niti omejiti, kaj šele preprečiti niti stroga določila za dostop v prepovedani pas, ki so ga v širini 15 kilometrov uredili vzdolž vse zahodne meje — kot prijatelj Zahoda —; niti ne more tega preprečiti dejstvo, da imajo obmejne straže, ki jih sestavljajo sami Arnavti, Makedonci in Srbi, nalogo paziti samo na tiste, ki hočejo iz Jugoslavije, in ne na tiste, ki bi hoteli morda vdreti vanjo. Tako se je na primer zgodilo, da so titovske oblasti šele čez mesec dni zvedele, da je cel bataljon italijanskih vojakov mirno prišel po slovenski strani na vrh Mangarta, zamenjal tam vpisno knjigo in prav tako mirno spet odšel, ne da bi bil KNOJ, OZNA ter tolpe policijskih psov, ki love in ubijajo lastne ljudi, to sploh opazili. Tito in njegovi se najbolj boje lastnih državljanov in morajo meje braniti predvsem proti njim, ne toliko proti morebitnim nasprotnikom od zunaj . . .

To stalno, vsakodnevno bežanje v množicah je največje in najzgovornejše razkrinkavanje titovske in titovskih zahodnih zagovornikov propagande, da je v Jugoslaviji vsak dan boljše, da tam uvažajo demokracijo in državljanske svoboščine, da je ljudstvo zadovoljno in da se bo borilo za Tita, če ga bosta Amerika in Anglija oborožili in podprli.

Jasno je, da je ta stvar na moč neprijetna komunističnemu režimu, kakor mu je neprijetno, da ga starih 50.000 emigrantov vsak dan postavlja na laž in predstavlja živo in najhujšo obtožbo proti njemu v svobodnem svetu. Zaradi tega poskuša Titova vlada vse, da bi z uradnimi in neuradnimi vabili, amnestijami, obljubami in pregovarjanjem po svojih agentih v tujini čim več emigrantov, teh neprijetnih tožnikov in živih prič nasilja, spravila domov.

19. decembra lani je sam Titov policijski minister, eden največjih današnjih zločincev in izvajalcev rodomora, Aleksander Rankovič, v beograjski zbornici slovesno zagotovil, da se lahko brez strahu vrne v Jugoslavijo vsak politični emigrant in da se mu ne bo nič zgodilo. Ta korak glavnega Titovega pomagača je izraz strahu, ki ga komunistična vladajoča tolpa vse bolj čuti pred emigranti in pred njihovim delom, zlasti pred delom tistih skupin, ki so si postavile daljnosežne politične cilje glede osvoboditve in bodočnosti posameznih narodov, ki danes morajo živeti v rdeči jugoslovanski diktaturi. Med temi je jugoslovanskim, posebno pa slovenskim komunistom najnevarnejše gibanje za samostojno slovensko državo. Delo in uspehi tega gibanja so nedvomno dosti pripomogli k Rankovičevemu nastopu.

Da je ta trditev pravilna, nam dajejo potrdilo titovci sami. Tržaški italijanski dnevnik, "Il Corriere di Trieste", ki ga vzdržuje ljubljanska rdeča vlada, je o ozadju prizadevanj za vrnitev emigrantov povsem odkrito pisal naslednje:

"Treba se je vprašati, zakaj prav za prav jugoslovanska vlada vabi v domovino ljudi, ki so ji sovražni, ki so ostali šest let v tujini, ker nasprotujejo njeni politiki, in ki so pobegnili iz Jugoslavije, da bi našli več sreče in svobode v tujini. Tu ne gre samo za iskanje nove delovne sile (kakor so ta vabila razlagali nekateri, op. ur.) Jugoslovanska vlada je z vabljenjem lastnih beguncev hotela predvsem zmanjšati njihov politični vpliv v tujini; odstraniti nevarnost, da bi se ti begunci organizirali v aktivne opozicijske skupine; likvidirati že obstoječe begunske politične organizacije v tujini ter povsem uničiti ves protijugoslovanski (to je, protititovski, op. ur.) propagandni aparat na Zahodu. "Jugoslavija si je", pravi omenjeni tržaški titovski list, "zadnja leta ustvarila nekaj političnega ugleda, ki ji ga kvirajo samo še begunci. Ti so konec koncev za Titovo socialistič-

Cerkvene razmere na Koroškem

Koroška dežela ima prebivalstvo dveh narodnosti: Nemce in Slovence. Nemci prebivajo na severu, Slovenci na jugu. Južni del se imenuje tudi Slovenska Koroška. To ime ni uradno priznано, ker bi Nemci to radi prikrili pred mednarodno javnostjo, zato imenujejo ta del: Južna Koroška. V teh krajih žive Slovenci kompaktno, ne uživajo pa niti najbolj naravnih pravic.

Več kot 70 let se že borijo za svoje šole, celo v mirovnih pogodbah imajo te šole zagotovljene, n. pr. gimnazijo, učiteljske, kmetijske šole, toda jih ne dobijo. Najmanj kulturne države v Afriki n. pr. Abesinija, Libija, dajejo drugorodcem šole, le Koroška se še ni povzpela do te stopnje kulturnosti. Mogoče se bo zgodilo v letu 2050! Ali se ni zrušila nekdanja mogočna Avstrija ravno vsled takega postopanja? Kakršne so razmere na svetnem področju, takšne so na žalost tudi na cerkvenem.

Nihče ne more tajiti, da teže cerkvene oblasti odkrito za germaniziranjem slovenskega dela Koroške. Na videz sicer izgleda, da gre vse to le za blagor duš, blagostanje vernikov, pa temu ni tako. To ravnanje ne soglaša z zvišenim naročilom Ustanovitelja Cerkve: "Pojdite in učite vse narode . . ." V ozadju so druge na-

no vladavino madež, ki ga je treba za vsako ceno izbrisati. Bolje, da so sovražni, toda neškodljivi doma, ko da bi bili nevarni sovražniki v tujini. To je razlog, ki je pripravil notranjega ministra Rankoviča, da jih kliče domov . . . Z njihovo vrnitvijo jugoslovanska vlada ne more prav ničesar izgubiti, pač pa vse pridobiti . . ." ("Corriere di Trieste" 5. jan. 1952.)

Eno najvažnejših titovskih uradnih glasil v zahodnem svetu torej povsem jasno in odkrito priznava, da vsak emigrant že s tem, da samo živi v tujini, predstavlja ne le obtožbo, marveč veliko nevarnost za rdeči režim in komunistične oblastnike v domovini. Priznava dalje, da se ta režim najbolj boji, da se ne bi emigranti povezali v politične skupine in gibanja, ker bi to Tita in njegovo Jugoslavijo ogračalo v zahodnem svetu, od katerega je danes odvisen na življenje in smrt, in mu majalo temelje v domovini, ker bi zasužnjenim rojakom dajalo novega upanja v osvoboditev in volje za čim večji odpor proti sedanjemu stanju. Ta priznanja kažejo, v čem je pomen ter sila emigrantov in njihovega dela. Ni Tito nevaren njim, marveč so nevarni oni njemu; tako nevarni, da bi jih rajši imel doma, seveda pod skrbnim varstvom OZNAe, kakor pa da mu pripravljajo konec zunaj.

To dejstvo mora vsem emigrantom, naj žive kjer koli in kakor koli, vlti nove samozavesti in nove volje za vztrajanje in za delo. Niso v boju proti nasilju in suženjstvu važne samo divizije in topovi; prav tako važno je moralno orožje. Za Tita so prav emigranti najnevarnejše moralno orožje, katerega se boji bolj kakor Kominforma, proti kateremu ga utegnejo braniti drugi.

To dejstvo pa vsem emigrantom in drugim Slovincem, ki žive v svobodnem svetu, nalaga tudi dolžnost, da svoj pomen in s tem nevarnost za komunizem v domovini še povečajo s tem, da bodo z delom, ali s prispevki, ali z moralno pomočjo in propagando v svojem krogu podprli gibanje, ki se ga današnji komunistični režim v Sloveniji najbolj boji — namreč gibanje za samostojno slovensko državo, od katerega pričakuje rešitve ves zasužnjeni slovenski narod. Glasnik tega gibanja je "Slovenska država", ki najde pot ne le do vseh svobodnih, marveč tudi do zasužnjenih Slovencev ter jim oznanja rešitev. Podprite njeno evangeljsko delo — to bo prvi odgovor Titu, Rankoviču in Marinku, ki jih je našega pomena in naše sile že tako in tako strah!

mere. Zastonj iščemo tukaj obojestranske pravičnosti.

Tekom časa so se v nekatere slovenske kraje namenoma in s pomočjo raznih Slovincem sovražnih činiteljev vrinili nemški obrtniki, nemški uradniki itd. Taki vsiljeni, privandrani Nemci uživajo pri višjih cerkvenih oblasteh posebno zaščito, da ne rečem — potuho. Zadostuje, da se trije ali štirje pritožijo pri ordinarijatu ali zaprosijo za kaj, n. pr. za nemško službo božjo, pa so svoj namen že dosegli. Kmalu dobi župnik ukaz: naj se vrši služba božja tudi v nemškem jeziku. V razredu s 35 slovenskimi otroci, se nahajata dva nemška otroka, ki znata tudi slovensko. In glej! Katehet bo dobil nalogo, da naj se poučuje verouk tudi v nemščini. To ni osamljen primer, je mnogo takih slučajev!

Da smo pravični do vseh, je potrebno. Toda pravičnost obstoja v tem, da smo nepristranski. Vsakemu svoje: to je pravičnost. Vprašujemo: Zakaj se ne izkazuje ista pravičnost do vseh, ki se nahajajo med Nemci? Mar niso tudi oni otroci božji, ali ne gre tudi tukaj za neumrjoče duše?

Ob avstrijsko-italijanski meji leži Podklošter (Arnoldstein). Je to obmejna postaja. Tukaj prebivajo Nemci, Slovenci in tudi nekaj italijanskih uradnikov z

družinami. Vsa okolica je čisto slovenska. Na teh podružnicah smo imeli še pred par leti slovensko službo božjo. Prišla je sprememba. Za župnika je bil poslan Nemec-rajhovec, ki seveda ni znal niti besede slovenski, pa se slovenski tudi ni maral naučiti, čeprav je bil več let tukaj. Ljudstvo je bilo primorano hoditi k službi božji in k spovedi v sosednjo slovensko župnijo. Imenovani župnik Bayer je bil žrtev nacizma. Danes je tam župnik Slovenec, toda po izrecnem ukazu ordinarijata je ostalo vse po starem: Služba božja se vrši samo v nemškem jeziku.

Isto je v Grebinjah in Borovljah, -kjer ni službe božje v slovenskem jeziku, čeprav je vsa okolica slovenska, pa tudi v mestu govorijo ljudje slovenski. Kakšna v nebo vpijoča krivica se dela na Krčanjih, kjer je vse prebivalstvo slovensko, duhovnik pa ni zmožen slovenskega jezika, niti se ga ne mara naučiti. Ljudje govore doma slovenski, a v cerkvi je vse nemško. Slovenski duhovniki se nastavljajo na — nemške fare. Pravtako je v Podlublju. Ljudje govore slovenski, v cerkvi se šopiri nemščina. Sedaj so zamenjali kaplana. Prišel je spet tak ki ne zna jezika ljudstva.

V predmestju Velikovca leži Št. Rupert. Ta kraj je slovenski in slovensko usmerjen. V glavni cerkvi v Velikovcu se vrši služba božja izključno v nemškem jeziku. (To bi zadostovalo za mesto Velikovec, a ne zadostuje nekaterim.) Ordinariat pa zahteva, da mora biti nemška služba božja tudi v Št. Rupertu. Zakaj tako vsiljiva dobrotnost in naklonjenost proti nemu in mačehovsko postopanje proti drugemu? Ali bi ne bilo lepo in nepristransko, če bi isto veljalo za vse in bi bila vsaj ena služba božja v velikovski stolni cerkvi v slovenskem jeziku za slovensko ljudstvo? Tedaj bi mogli reči: Res, sedaj je pravično!

Zgodovina Cerkve nam izpričuje, da se je evangelij oznanjal v raznih jezikih, v jeziku, ki ga je govoril narod, kateremu se je evangelij oznanjal. Koliko časa bomo še prisiljeni prenašati od strani cerkvenih oblasti take krivice?

V letu 1945 je po padcu "zmagoslavne" nacizma prišel ukaz od ordinarijata, da naj bo v cerkvah tako kot je bilo v letu 1937. Skoro v vseh farah se je to zgodilo. Za nekatere fare pa ta ukaz ni veljal. Za katere pa? Za tiste, kjer so rajhovski in nemški duhovniki pognali globoke korenine. Ostali so na svojih stolčkih in naprej nečurijo ljudstvo. Pa še za tiste fare, kjer so bili renegatje nastavljeni. Recimo Galicija.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Kako gleda na slovensko državno gibanje stari slovenski naseljenec

Uredništvo je prejelo od uglednega slovenskega staronaseljenca iz Clevelanda pismo, ki ga dobesedno priobčujemo:

"Sprejmite moje iskrene čestitke k drugi obletnici Vašega lista, odkar se tiska v tiskarni. Pisanje Slovenske Države zasledujem še iz barbertonske dobe in reči moram, da mi čedalje bolj ugaja. Zamisel svobodne in samostojne Slovenije, kateri je list posvečen, je tako zdrava in lepa, da je res težko razumeti, kako bi ji mogel nasprotovati kak Slovenec ali Amerikanec slovenskega rodu, ki je pri zdravi pameti in prost strankarskih predsodkov.

V zadnjih dveh številkah mi je zelo ugajal članek "Nekaj pripomb o knjigi Belogardizem". Želeti bi bilo, da bi se o tej knjigi še mnogo pisalo, ker spada med tisto literaturo, katere se bo moral posluževati zgodovinar, ko bo pisal o slovenski državljanski vojni. Toda potrebno je mnogo več. Že Sajatov Uvod sam zahteva podrobno razčlenbo, saj slika domala vse stare slovenske in hrvaške politične stranke s Slovensko ljudsko stranko, liberalci, Hrvatsko Seljačko stranko, dr. Koroščem in dr. Mačkom vred kot zagrizene fašiste oz. monarhofašiste in klerofašiste! Vzemimo samo eno, mimogrede opaženo trditev (Str. XV):

"V obdobju fašizma so odgovdale stare klerikalne organizacijske oblike. Zato so škof dr. Rožman, dr. Krek, dr. Basaj in prof. Tomc reorganizirali Katoliško Akcijo po fašističnem vzorcu, dr. Ehrlich je zbral akademičke in udarno klerofašistično četo in duhovščina namesto razpuščenega Orla ustanavljala fantovske odseke in dekliške krožke. S pomočjo kralja Aleksandra je Korošec želel vrniti cerkvi nekdanje pravice. Dosegel je sklenitev konkordata, a ga je Stojadinovičeva vlada zaradi silnega odpora demokratičnih množic ni uspela ratificirati. Kaplan Križman pa je 22. avgusta 1939 v imenu klerofašistične Zveze združenih delavcev predlagal Rudolfu Smeruju, naj "minister za socialno politiko izda uredbo, s katero se Jugoras in s tem seveda tudi naša organizacija prizna kot prisilna nacionalna strokovna organizacija..." Ta predlog je vlada nato uresničila."

Če bi bila ta trditev resnična, potem bi bilo Sajatovo tezo (da je bil slovenski klerikalizem v

bistvu fašistično gibanje) težko ovreči. Takih in podobnih trditvev Sajatovo delo mrgoli. V interesu zgodovine kakor tudi Slovenskega naroda je, da se neresnične trditve ovrežejo na edino uspešen način — s predočitvijo neovrgljivih dejstev. Vaš članek je korak v pravo smer. Toda treba iti dalje in začeto delo dovršiti. Prostor, ki ga boste pri tem uporabili, bo dobro porabljen.

Slovenski Državi želim mnogo uspeha in dolgo življenje! Vaš list nam je potreben, da se razčistijo mnenja in da pride zamisel svobodne in suverene Slovenije do polnega izraza. Tudi jaz sem bil dolgo časa pristaš takšnega jugoslovenstva, kakršno so pojmovali v Beogradu in verjel sem, da bi bili Slovenci izgubljeni, če bi ne imeli Beograda, da nam modro vlada, nas dobrohotno na vse načine izkorišča ter tišči iz ene zagate v drugo, iz nesreče v nesrečo. Toda dogodki zadnjega deestletja so me prepričali, da je bila zidana Jugoslavija — stara kot nova! — na napačnih temeljih. Ne Slovenci, ne Hrvati ali Črnogorci in Makedonci nismo imeli nikdar besede kot popolnoma enakopraven in samostojen član jugoslovenske zveze, ki zato tudi nikdar ni bila, za kar so jo predstavljali — namreč prostovoljno sklenjena zveza svobodnih in samostojnih južnih slovanskih narodov, temveč zgolj umetna državna tvorba, zvarjena v glavah velesrbskih politikov in vsiljena Slovincem, Hrvatom, Črnogorcem in Makedoncem na konici bajoneta! Dobro se še spominjam razočaranja, ki je zavelo po naših krajih, ko je postalo jasno, da nam je prinesel konec dvojne monarhije namesto "slovenske republike" kateri je mladina vzklikala, zgolj novo prisilno državno zvezo, v kateri nam je bila določena vloga podrejene kolonije. Jaz sem bil tedaj še otrok in tega razočaranja nisem razumel. Toda nekaj kratkih let pozneje, ko sem v Makedoniji pospel uši v zakrpani kraljevski uniformi, prenašal surovosti srbskih oficirjev in se boril z malarijo, ki je uničila toliko naših mladih fantov, dočim so srbske rekrute pošiljali v zdravo, civilizirano Slovenijo — ej, tedaj sem začel razumevati razočaranje iz leta 1918.

Le naprej po zčartani poti!

Vaš I. Jontez

Ko je bila slovenska zastava prepovedana . . .

To se ni zgodilo morda v Avstriji, ki Slovincem ni bila nikdar prijazna, ampak v "bratski" Jugoslaviji leta 1929, ko je diktator Aleksander "podaril" Jugoslaviji novo ustavo, ki ni priznala več ne Slovencev, Hrvatov, Makedoncev, Črnogorcev, ampak samo Jugoslovence.

Leta od 1929 do 1935 pomenijo za Slovence dobo trpkih ponižanj. Slovenska Ljudska Stranka je bila razpuščena, slovenski narodni voditelji konfinirani, stotine slovenskih fantov in mož zaprtih, ker se imeli pogum izpovedati, da so in hočejo ostati Slovenci; doživeli smo šenčurski proces, radi nedolžne zelene krate ali kakega drugega vidnega

znaka slovenske upornosti, so deževale drakonske globe. Beseda "slovenski narod" se ni smela zapisati. Iz šolskih knjig so morali na ukaz slovenskih beograjskih opred iz vrst proslule JNS trgati najlepše sestavke mojstra slovenske besede, Ivana Cankarja. Slovenska zastava, simbol narodne samobitnosti, je bila prepovedana!

Prišlo je leto 1935. Diktatura je doživela polom. Pričakovali smo obrat na bolje! Pa smo se zmotili, smo bili razočarani! SLS je vstopila v JRZ in se s tem dokončno sama pokopala.

Vse, kar se je zgodilo po tem dogodku, ni več izraz slovenske narodne volje! Mnogo odličnih

javnih delavcev iz vrst SLS se je umaknilo iz protesta v ozadje. Kljub vstopu nekaterih Slovencev v vlado, je ostalo vse pri starem. Res, bilo je več svobode, toda stare organizacije se niso smele več obnoviti (Orel), slovenska zastava je bila še nadalje prepovedana. Slovenci avtonomije ni smo dobili. Slovenski zastopniki v parlamentu in v vladi so molčali o slovenskem narodnem programu. Zahteva po avtonomiji je bila postavljena v ozadje, za eventualno dobo zopetne opozicije!

Bilo je leta 1939. V Ptujju je bila proslava 600 letnice minoritškega samostana! Na tej proslavi je bil tudi slovenski minister dr. M. Krek kot zastopnik beograjske vlade. V sprevedu so nosili jugoslovensko zastavo, ob njej pa slovensko in papeško. Ko je

spreved korakal mimo častne tribune, na kateri je stal slovenski minister dr. Krek, je ta poslal svojega tajnika k glavnemu reditelju z odločno zahtevo, da se mora slovenska zastava takoj odstraniti . . . Glavni reditelj seveda tega ukaza ni izpolnil in odvrnil tajniku: "Imate policijo!" Šele na ponoven ukaz slovenskega ministra dr. Kreka je ponosen slovenski fant s konjem odjezdil v stransko ulico in se prikazal z slovensko zastavo šele na Glavnem trgu. Minister dr. Krek je bil vsled tega ozlovoljen in je popoldne predčasno odšel s proslave . . . Pa to ni bil edini tak slučaj!

Tako so zastopniki slovenskega dela JRZ zastopali Slovence in branili naše narodne svetinje . . . ik.

Iz zaslužnjene Slovenije

Kam so spravili slovensko mladino komunisti, porazno priča pisanje nekega komunističnega šolnika v "Slovenskem poročevalcu". Mož razpravlja o čudnem in obupanem razpoloženju, ki se kaže v nalogah slovenskih srednješolcev ob koncu letošnjega leta. V zvezi s tem obsoja profesorje slovensčine, ki so v nalogah ocenjevali samo jezik in obliko, vsebino pa so pustili pri miru. Ta vsebina kaže, kam, v kakšen obup in mrak je komunizem vrgel slovensko mladino, ki je bila vedno polna idealizma in optimizma. Pretresljivo duševno gorje, ki ga trpi ta mladina, vpije iz stavkov, kakor: "Zdi se mi, da so vse moje sanje ugasnile v temi in da ni več vredno ne sanjati, ne živeti . . . Človek sem, ki je izgubil vero vase . . . Človek, ki sovraži življenje, a vendar živetari; ki sanjari o samomoru, a se ne bo ubil . . . Goljufajo nas, ko nas učijo vsega samo zato, da bi nam zastrli pogled na vse grozote življenja, ki bi nas napravili take, kakršni so sami; vzgajajo nas, toda vzgajajo nas tako, da bi iz nas postali sužnji in ne ljudje. . . Nočejo hotenj in misli mladosti, hočejo le tisto, kar ugaja njim, samo tisto, kar jim ni nevarno . . . Preživeli smo tisti povojni čas, ki nam je z najrazličnejšimi frazami krojil življenje, ko smo videli pred sabo samo kramp in lopato, tako v vsakdanjem življenju kot v literaturi . . . Danes si, jutri te več ni. Zato je brezpomembno vsako raziskovanje človeških misli, njegovega odnosa do življenja . . . Nad vsem je občutje neke začasnosti. Danes ali jutri bo vse drugače, potem pa imej še veselje in smisel za smotno delo . . . Zdi se mi, da gledamo skozi zamreženo okno v svet. V nas je premalo življenjske sile . . . Mati, danes je tvoj sin na grobišču in kdo ve, če ostane živ. Družba ga tare, mu koplje grob. Mati, podaj mi roko, da ne padem v črno temo . . ." "Poročevalec" se sprašuje, kdo je kriv, da je sedanji mladi slovenski rod zrasel tak, kakor je. Krivi so tisti, ki so ga od leta 1945 vzgajali; ki so mu vzeli vero v mater, v Boga, v idealizem, v domovino, v človeka; namesto teh vrednot pa so mu postavili na oltar Partijo, Tita in človeka — morilca . . .

Ni ga dneva, da ne bi ljubljanski komunistični listi priobčili naslednjih stvari: napada na Cerkev in Vatikan, napada na kakega slovenskega duhovnika, poročila o tem, kako se organizira "protijugoslovenska reakcija",

poročila o poneverbah, goljufijah in tatvinah v komunističnih združenjih ter podjetjih in pa izpovedi koga, ki so ga zvalili da se je vrnil iz emigracije. Te prisiljene izpovedi objavljajo, da bi vsaj malo zabrisali dejstvo, da kljub vsemu beži vsak dan iz Slovenije na Zahod vsaj dvajsetkrat toliko ljudi, kakor pa se jih na Rankovičevu vabilo vrne.

Drobne novice. Državna menza v Starem Logu pri Kočevju ima za 76 delavcev, ki jedo tam, na razpolago 13 vilic in tri nože — kljub petletnemu planu in ameriški pomoči. — Zaradi najnovjših sprememb v vodstvu in ureditvi komunističnega podržavljenega gospodarstva je postalo 90 odstotkov dosedanjih gospodarskih zakonov in uredb nepotrebnih in s tem seveda tudi toliko uradništva, ki je te nore zakone izvajalo. Ker ni denarja za dozidavo in opremo najrazličnejših tvornic, ki so jih titovci po zmedenih Kidričevih "planih" začeli zidati v Sloveniji, mora že 17 odstotkov vseh ljudi, ki so bili zaposleni v slovenski industriji, dobivati podporo za brezposelne. 60 tisoč brezposelnih v deželi socializma in ljudske oblasti — številka, ki je Slovenija ni nikoli poznala.

Partijski se v slovenskih komunističnih listih zgražajo nad dejstvom da je zveza bivših borcev na Viču pri Ljubljani postavila padlim spomenik, na katerem je napisano "Žrtvam svobode" — to je, tistim, ki jih je pobila rdeča svoboda. Resnica, naj jo kdo pove hote ali nehote, pač v oči bode. — Slovenski učitelji, ki so zadnje čase predmet hudih napadov rdečega tiska, so povsem opustili uporabo besede "tovariš", kar vzbuja seveda hudo zamero pri oblastnikih.

Radio-center v Ljubljani je znižal cene radijskim aparatom od 48.000 dinarjev (deset mesecev dobre plače) na 39.000 dinarjev (šest mesecev dobre plače). Na podarjene aparate, ki jih pošiljajo sorodnikom svojci iz tujine, znaša carina po 10.000 dinarjev za vsako žarnico — vse zato, da bi ljudem čim bolj preprečili poslušanje tujih postaj in resnice. Davek na aparate znaša 3500 dinarjev, ali eno mesečno plačo letno.

Bled, poletno prestolnico Tita in njegovega dvora, je letos junija obiskalo samo 2500 domačih in 505 tujih gostov. Med tujci so večinoma razna levičarska za-

CERKVE NE RAZMERE NA KOROŠKEM

(Nadaljevanje s I. str.)

kjer je bil g. Komar. V teh farah ta dekret ni veljal. Po nekaterih farah je ostalo še naprej vse v nemškem jeziku, po nekaterih, kot v Galiciji, pa se je vpeljala še ena nemška služba božja! Komu na ljubo? Trem žandarjem in financarjem, ki jih nikdar v cerkvi. Pritožili so se farani na ordinarijat. Ta jim je odgovoril: "da sicer dekret velja, vendar pa dušni pastir lahko ukrene po svoje". Seveda, kadar gre za nemškutarijo. Ko je prišel č. g. Walchar v Grebinj kot novi župnik in videl, da ima vse vernike pri maši Slovence, je hotel vpeljati eno službo božjo v slovenskem jeziku, pa tega ni smel narediti.

Tako reže kruh pravice slovenskim katoličanom krški ordinarijat. Upajmo, da to ne bo trajalo vedno.

Koroški Slovenec

Podpisujte Slovensko Izjavo! Vsak podpis je doprinos k zgradbi slovenske državnosti. Vsak zavedeni Slovenec, mož, žena, fant, dekle, podpiše Slovensko Izjavo! Pišite po tiskovine na upravo "Slovenske Države"!

ZBOROVANJE MAKEDONSKE POLITIČNE ORGANIZACIJE V TORONTU

V dneh od 16. do 19. avgusta je imela Makedonska politična organizacija Združenih držav, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije 31. letno zborovanje v Torontu. Zborovanje je vsebovalo cerkvene obrede, zborovanja, ples z volitvijo "Miss Makedonija", slavnostno večerjo, na kateri je govoril tudi torontski župan Lamport. volitve novega odbora za novo poslovno dobo, itd. Zborovanje je nazorno pokazalo organizatorno moč organizacije, ki si je postavila za cilj delo za priboritev samostojne macedonske države s prestolico v Solunu ter osvoboditev makedonskega naroda izpod komunistične diktature. V pondeljek popoldne so prenašali po radiju del programa, polurno diskusijo štirih mlajših Makedoncev o razliki med življenjem pod komunistično diktaturo ter v območju zapadne demokracije. Razgovor je vodil vseučiliški prof. Kruger. Na zborovanju, ki je bilo določeno za pozdrave, je govoril vseučiliški prof. James Clarke o realizmu v macedonski politiki. Zborovanje so pozdravili poleg številnih macedonskih organizacij tudi zastopniki Hrvatov, Bolgarov ter Slovencev.

stopstva iz Burme, Španije, Belgije itd., ki jih gosti ljubljanska vlada. Lani je junija bilo na Bledu 4710 domačinov in 232 tujcev. Tujci se kljub silni propagandi Slovenije izogibajo zaradi slabe postrežbe v hotelih, zaradi slabih cest in zaradi groznih carin na vse, kar nesejo s sabo.

Štajerska vas Kog, kjer je bilo med vojno zaradi partizanskih izživanj porušeni 547 stavb, je dozda obnovljena komaj v tretjini, a še to so morali napraviti ljudje sami, zraven pa plačevati "ljudski oblasti" enake davke, kakor kraji, ki niso nič trpel. (Vse po "Slov. poročevalcu.)

LAŽI "SLOVENIJE"

Kadar clevelandska "Slovenija", glasilo neke katoliške (!) skupnosti, napade mene, piše laži, ker resnice, s katero bi me mogla blatiti, pač ni.

V svoji tretji in petnajsti letošnji številki je o meni priobčila naslednje neresnice:

1. Letniki "Slovenskega doma", pri katerem je imel prvo in zadnjo besedo Javornik, dokazujejo, kje so bile med vojno simpatije takih in podobnih ljudi — namreč, pri fašistih in nacistih.

2. Javornik je tedaj pisal, kar je hotel in kako je hotel, vse v skladu s svojo tedanjo politično orientacijo.

3. Niti prošnje in rotitve najvišjih cerkvenih in političnih osebosti tedaj niso zalegele, da bi bil Javornik svojo orientacijo in svoje pisanje spremenil.

4. Vse to delo je škodilo protikomunističnemu taboru in posredno koristilo komunističnemu.

5. S slovenskega stališča je bilo Javornikovo pisanje že takrat obsojeno.

6. Po Javornikovem mnenju naj bi SLS in dr. Krek prevzela odgovornost za vse, kar so on ali kdo drugi kaka skupina počenjali pred vojno proti volji stranke na lastno odgovornost.

7. Revija "Stvarnost", ki jo urejuje Franc Jeza, in zbornik "Tabor", ki so ga izdali tržaški Stražarji in krog okoli Mirka Javornika, sta se združila. Nova "Stvarnost" se bo tiskala v tržaški Titovi tiskarni.

Na te laži "Slovenije" odgovarjam:

1. Letniki "Slovenskega doma", katerega sem imel veselje in čast postaviti na noge ter ga ves čas urejevati, dokazujejo, da so moje in mojih sodelavcev simpatije bile vedno samo na strani slovenskega naroda, njegovih vzorov in njegovega trpljenja. To in pa, da se je že dolgo pred začetkom vojne kljub volji svojih gospodarjev in JRZ odločil za demokratični tabor, mu je še v Jugoslaviji prineslo nešteto težav zaradi protestov nemških in italijanskih diplomatskih zastopnikov. Vsi glavni njegovi sodelavci smo ob izbruhu vojne morali bežati iz Slovenije, ker smo bili k sreči prej opozorjeni, kaj nam grozi od Gestapa. Meni samemu so te simpatije prinesle še pod italijansko zasedbo proces in obsodbo kot nasprotniku nacizma, pozneje pa še požig rojstne hiše.

2. Da sem lahko v listu pisal, kar sem hotel in kakor sem hotel, pričajo med drugim moji večni in nevarni boji s cenzuro, katero je za srbsko diktaturo, za italijanske in nemške okupatorje ves čas opravljal eden najzvestejših privržencev dr. Kreka. Po drugi strani to trditev "Slovenije" dokazuje tudi dejstvo, da mi je predsednik Katoliškega tiskovnega društva še januarja 1945 zagrozil z odpustom iz službe, ker sem si upal v listu obsoditi nečedno trgovino s kulturo, katero so uganjale slovenske založbe na škodo stradajočih književnikov katerim so kljub ogromnim zaslužkom s knjigami pod okupacijo plačevale sramotno nizke honorarje.

3. "Najvišje politične osebnosti" so mene vso vojno in okupacijo "prosile in rotile" dvakrat: leta 1940, ko si je tedanji tajnik JRZ prizadel vse, da bi me prisilil, naj tudi "Slovenski dom" piše

v duhu takratne beograjske politike, to je, nacistom prijazno, in mi je zaradi moje trdovratnosti še tik pred napadom na Jugoslavijo grozil z izgubo uredniškega mesta. Drugič je bilo to leta 1943, ko je g. Ivan Avsenek, ki si je tedaj lastil predsedništvo JRZ, skušal na vse načine doseči, da bi list nehal z bojem proti komunizmu. Z "najvišjimi cerkvenimi osebnostmi" sem zaradi svojega pisanja imel opravka samo enkrat, in sicer leta 1943, ko je ljubljanski škof mene in glavna urednika "Slovenca" in "Domoljuba" ostro prijel zaradi našega obsojanja izgubljenega duhovna in partizana Metoda Mikuža ter njegovih ofarskih pajdašev. A tudi če bi bili jaz in moji prijatelji tiste čase usmerjeni tako, kakor naj bi baje bili, bi nas "Slovenija" morala samo pohvaliti kot disciplinirane privržence "najvišjih političnih" in drugih osebosti, ki so nam leta 1941 in leta 1943 krepko in odločno in naravnost tekmovalje med sabo kazale pot v tako smer; nezmotljivo in edino pravilno, kakor vedno . . .

4. Da je moje delo — boj proti komunizmu, katerega sem osamljen začel najprej na kulturnem področju že tedaj, ko so sodelavci dr. Kreka še dajali literarne nagrade slovenskim komunističnim pisateljem in pesnikom; da je ta boj gotovo koristil komunističnemu taboru, priča med drugim dejstvo, da so me slovenski komunisti imeli in me še imajo za enega svojih najneizprosnejših in najnevarnejših nasprotnikov; da so si med revolucijo prizadeli vse, da bi me dobili v roke in ubili; da so mi uničili dom in poslali ženo, mater treh otrok, na prisilno delo; da so mi v emigraciji pripravljali ugrabitev; da so me po svojem tisku še danes besno napadajo in skušajo — z lojalno pomočjo ljudi, kakor se zbirajo okoli "Slovenije", — moralno ubiti in mi onemogočiti življenje. Ni pa protikomunističnemu taboru in vsem Slovencem nič škodil in komunistom nič koristil "zgovorni molk" dr. Kreka leta 1944 po sporazumu v Jalti; ne dejstvo, da je dr. Krek bil veleposlanik Tito-Subašičeve vlade; ne dejstvo, da sta v domovino sodelovat s komunisti bila leta 1944 poslana njegova zaupnika Franc Snaj in dr. Cankar; in tudi ne dejstvo, da je drugi tedanji in sedanji zaupni sodelavec dr. Kreka, dr. Kuhar, po londonskem radiu pošiljal slovenskim domobrancem, krvavečim v boju za vero in dom, po letu 1943 pozive, naj se pridružijo komunistom . . .

5. Slovenski narod je sodbo o mojem delu delno res že izrekel, delno jo pa še bo. Izrekel jo je med drugim s tem, da je sredi revolucije in državljanske vojne, v času največje razkosanosti svoje domovine, vsak teden prebral po 60.000 izvodov "Slovenskega doma". To je slovensko ljudstvo delalo gotovo zato, ker je bil list usmerjen tako, kakor trdi "Slovenija", in ker se je boril za tuje, ne za slovenske koristi! In Slovenci bi ga bili brali še bolj, če ne bi bili "najvišji politični krogi" pri okupatorju dosegli, da je "Slovenskemu domu" omejil naklado, ker je bil pač nevaren njemu in njim.

6. Za svoje delo in svoje življenje sem vedno prevzemal odgovornost sam. Nikdar mi ni in

mi ne bo prišlo na misel, da bi zahteval, naj si jo naprti na rame kdo drugi, najmanj dr. Krek, ki ima lastne odgovornosti za svoje delo od leta 1935 do danes toliko, da ji bo ob uri računa težko kos.

7. Nisem imel in nimam nobene zveze z revijo "Stvarnost", da si mi lahko samo kaka "Slovenija" zameri, če bi jo kot svobodnega človeka in svobodnega pisatelja, živeč v demokratični družbi, tudi imel. Zato je laž, da je prišlo do kake združitve med revijo ter med nekim mojim krogom, med "Taborem" in med Stražarji. "Slovenija" je to laž zapisala, da bi z omembo titovske tiskarne dobila v roke novo orožje za blatenje mene in vseh neljubih ljudi, katere so njeni poglavarji doslej denuncirali in skušali uničiti kot protikomuniste, zdaj pa jih bodo, zaradi novih razmer v svobodnem svetu, skušali denuncirati in uničevati kot filokomuniste — vse v znamenju "slovenske katoliške skupnosti" . . .

Strinjam se pa s "Slovenijo" v nečem kar je poleg toliko laži tudi zapisala, namreč, da bo prišel čas, ko bo mogoče govoriti, in da bo takrat slovenska javnost imela priliko, da presodi korake gotovih krogov med okupacijo in po njej. In na ta čas se jaz pripravljam temeljito; temeljiteje, kakor si pa "Slovenija" in njena "katoliška" skupnost misli . . .

M. Javornik

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA

V Louvainu, Belgija, je izšla v samozaložbi pesniška zbirka pod naslovom **Večerne pesmi**. Avtor te pesniške zbirke je slovenski emigrant **Jeruc Oton Dimitrije**. Posvetilo pove, da je zbirka posvečena ljubljani domovini, ki je del življenja pesnika in seveda tudi vseh nas. Zbirka obsega 40 pesmi, ki so pod poglavji: Domov bi rad; V samoti; Hrepenenja; Ptičke pojejo; Jesen prihaja — Pesmi so občutene in doživete. Vsak, ki jih bo vzel v roke, se bo zamislil v ljubljeno domovino, v zemljo domačo in občutil to, kar pesnik doživlja: **"Bridko je vse in hladno, nazaj domov bi šel, da srečo bi pomladno do smrti zaživel"**. Zbirko krasi več lepih slik. **"Večerne pesmi" stanejo \$0.60 ter se lahko dobe pri upravi "Slovenske Države"**.

Slovinci, Slovenke!

Amerikancem je prešlo že kar v pregovor, česar se mi Slovenci komaj zavedamo, namreč, da bodočnost vsakega naroda zavisi v veliki, če ne največji meri prav od vzgoje njegove študirajoče mladine. "The students of today, the leaders of tomorrow"!

No, ali vas smemo po ugotovitvi te zgodovinske resnice vprašati, koga želite imeti vi v bodočnosti na krmilu Slovenije — sebične materialiste, prisklednike in izkoriščevalce ali požrtvovalne poštenjake, strokovnjake, rodoljube?

Večina vseh ljudi je pač vedno takšna, kakršna je njena vzgoja. Če hočemo imeti zdrave moči, potem doprinesimo svoj delež k pravi vzgoji slovenske mladine v svobodnem svetu. **PODPRIMO KATOLIŠKI SLOVENSKE DIJAŠKI DOM!**

Svoje prispevke za dijaški dom pošiljajte na naslov:

DIJAŠKI SKLAD
North American Bank,
6131 St. Clair Ave.,
Cleveland 3, Ohio

REALIZEM IN MACEDONSKO VPRAŠANJE

(Predavanje prof. Jamesa Clarkea — Indiana University — na 31. letnem zboru Makedonske Politične Organizacije v Torontu, 17. avg. 1952.)

Prof. James se je rodil na macedonskem ozemlju, kjer je bil njegov oče upravnik sirotišnice, ki se je ustanovila po grški revoluciji. Pozneje je bil v službi vojnega ministrstva Združenih držav ter je bil prvi Amerikanec, ki je stopil v stike z Ivanom Mihailoffom. Odkar je postal profesor na vseučilišču, ni več vezan, zato se je z veseljem odzval povabilu, da je prevzel predavanje na makedonskem zborovanju. Predavanje je krajšal, zato ga ni mogoče podati v celoti.)

Eno najusodnejših dejstev zgodovine Balkana pomeni odtujitev med Srbi in Bolgari. Prvi začetki narodne preroditve med Bolgari in Srbi so obetali, da bo skupna kultura zvarila oba naroda v enoto. Pred kakimi 200 leti je bilo malo razlik med njimi. Takrat tudi nismo poznali "makedonskega vprašanja". Od 18. do srede 19. stoletja je bilo temeljno vprašanje, kako ohraniti južnoslovanski živelj pri življenju klub turskemu in avstrijskemu zatiranju. Osvobodilno gibanje kaže sodelovanje obeh narodov. Srbi so doživeli svojo narodno renesanso pol stoletja pred Bolgari in so znatno vplivali na bolgarski narod. Srbi in Bolgari so se šolali v istih samostanih (Atos, Fruška gora). Več bolgarskih škofij je bilo pod srbsko upravo in bolgarske družine so se skupno s srbskimi izseljevale na Madžarsko. Do reform Dositeja Obradovića in Vuka Karadžića so se uporabljale iste knjige. Žeparović, "oče srbske literature, je bil dejansko Makedonec in ena njegovih knjig je bila nad sto let zelo razširjena na Bolgarskem. Zgodovino Jovana Rajića, ki izhaja iz mešane bolgarsko-srbske družine, so prevedli v bolgarščino.

Te kulturne stike so utrjevali tudi trgovski stiki med zapadnim delom Balkana in Srednjo Evropo. Srbskim trgovcem na Dunaju

so se pridružili bolgarski, ki so prodajali tkanine. Ti pa so izhajali večinom iz macedonskega ozemlja. Zato je tudi središče bolgarskega narodnega prebujenja na macedonskih tleh.

Zgodnejša srbska narodna preroditev ter državna osamosvojitve je ob prebujenju Bolgarije zbudila med Srbi zavist in občutek neljubega tekmeča. Spor med obema pa je rodil macedonsko vprašanje. Razlogov za nastanek macedonskega vprašanja je veliko. V začetku so gotovo prevladovali cerkveni spori, toda čas ne dopušča podrobne analize. Zato preidimo v novejšo dobo.

Leto 1945 pomeni ustanovitev macedonske države, čeprav je njena državnost zgolj senca. Bolgarski komunisti so se javno odpovedali jugoslovanski Macedoniji in so kazali pripravljenost odstopiti še pirotsko posebni macedonski državi. S tem pa je seveda takoj postalo pereče vprašanje egejske Macedonije, ki pripada Grčiji. Po sporu med Titom in Moskvo pa so tudi bolgarski komunisti spremenili svoje stališče. Za realistično delo za Macedonijo je treba upoštevati:

Danes je na zemljepisni karti sveta košček zemlje označen kot Macedonija. Čeprav ima zelo malo lastnosti samostojne države, je že njen obstoj sam velikega pomena. Politična modrost narekuje, da ostajamo v delu za Macedonijo v mejah sodobnih in bodočih možnosti, kar pomeni v tem primeru: izgraditi do popolnosti to, kar že obstoja in spremeniti obliko vlade — režim — v državi.

Pri delu imajo Macedonci dve prednosti: So del zapadno demokratskega sveta, ki se bori proti sovjetskemu boljševizmu. Zato morajo pomagati ohraniti Jugoslavijo izven sovjetskega okvirja. Uživajo podporo demokratskih in protikomunističnih sil pri sosednjih narodih. V Jugoslaviji se zblizujejo vse protikomunistične sile. Pomoč pri rušenju komunistične diktature v Jugoslaviji ne bo koristila samo drugim narodom v Jugoslaviji, marveč tudi Macedoncem.

Baragova Pratika

Dvanajsti letnik

ZA NAVADNO LETO 1953

je zanimiva knjiga za vsakega Slovenca kjer koli.

Za vsakega slovenskega človeka ima obilo koristnih nasvetov in obvestil. Poučne članke in spise, zanimive črtice in povesti.

Radi višjih stroškov kot povišane poštnine in radi dražjega tiska stane letos nekaj več kakor lani.

S poštino stane letos \$1.25

Naročila je poslati v Money order, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 WEST 34th STREET, BERWYN, ILL.

Pismo o STO iz Chile

"Z velikim zanimanjem zasledujem razvoj slovenske državne misli, prav tako tudi razvoj tržaškega vprašanja. Italija kakor Titova Jugoslavija se prerekata za slovensko zemljo, katere ni ne eden ne drugi lastnik, med tem ko upravlja kot tretji to ozemlje tujec. Vi ste edini, kateri danes v svetu zastopate pravilno slovensko idejo. Zato pošiljam te misli prav Vam, ki naj bodo nova vsodbuda, pri reševanju slovenskega problema.

Po mojem vprašanju STO ni v njegovi sedanji razdelitvi, marveč predvsem v povečanju njegovega zaledja z še danes spornim ozemljem, t. j. vsa zapadna Istra, ozemlje med sedanjo jugoslov.-italijansko mejo in med takojmenovano Molotovo črto. Temu ozemlju naj bi se pridružilo še sporno ozemlje med Jugoslavijo in Avstrijo.

Gospodarski prosep Trsta bi bil s tem zagotovljen. Avstrija bi dobila na ta način dostop do Trsta in Slovenci bi bili s tem rešeni raznarodovanja. Tej zamisli bi gotovo prislunili tudi trgovski krogi v Trstu, kajti s tem bi jim bile odprte nove poti v trgovini s tujino, kakor tudi z celim slovensko govorečim ozemljem.

Vsaka ideja potrebuje časa, predno najde razumevanje med merodajnimi in s tem postane dejstvo. Važno je, da se o tem zainteresira svetovna javnost in prikaže pomembnost pravilne rešitve tega perečega problema ne le za kratko dobo, marveč za vselej.

France Pirnat,
Santiago, Chile

"DELAJSKI RAJ" V PRAKSI

Iz pisma iz Slovenije (piše 19-letno dekle iz Ljubljane):

"Najlepša hvala za pismo. Oprosti, da Ti nisem odpisala. Prenaporna služba, katero sem vršila po 11, 12 ali celo več ur dnevno, brez prestanka in to celo ponoči, me je tako utrudila, da se nisem mogla pripraviti k pisanju. Vsak dan sem hodila ob dveh ponoči (včasih tudi kasneje) iz službe. Sedaj sem zopet zamenjala službo in sicer na staro mesto. Tu delam samo podnevi, vse ure imam plačane (v prejšnjem podjetju sem imela plačanih samo 8 ur na dan, tudi če sem jih delala 15), pa tudi delo je lažje..."

Realizem in macedonsko vprašanje

Da bo delo za svobodno Macedonijo realistično, morajo Macedonci postaviti v pravo perspektivo zgodovinske sanje in zahteve za katere zlasti v Ameriki ne bodo našli razumevanja. Marsikatero določbo sanštevanske mirovne pogodbe (med Rusijo in Turčijo) bo treba sprejeti kot dejstvo! Treba se je zavedati, da bi mogli Srbi, Bolgari in Macedonci biti en narod. Ustanovitve macedonske države je treba priznati kot uspeh in ga izrabiti. Izrabiti vsako priliko za prikaz, da je macedonski delež sicer majhen, toda važen del skupne borbe proti komunizmu. Macedonci niso samo zavezniki U.S.A., ampak vseh demokratičnih sil. V Jugoslaviji je

SOVJETSKI KANAL MED VOLGO IN DONOM

Koncem julija so predali prometnemu kanal med Volgo in Donom — 91 milj plovnega kanala med Stalingradom na Volgi ter Kalachem na Donu. S tem je postala Moskva neposredno dostopna s Severnega oceana, Baltskega ter Črnega morja. Preko Bosporske ožine ter Dardanel imajo tako Sovjeti neposredni dostop do Sredozemskega morja. Obenem s kanalom za plovbo so zgradili več elektrarn in naprav za namakanje.

Moskovska "Pravda" zatrjuje, da je ta pridobitev "spomenik komunizmu" ter se hvali, da so prehiteli zapadnjake in njihov kanal ob reki Sv. Lovrenca.

V enem oziru ima Pravda prav. Ta kanal je res spomenik komunizmu, ki mu je človek samo kos materije kot kamen ali cement. Kanal so namreč gradili nasprotniki komunistične diktature in borci za svobodo — politični kašnjenjci narodov Sovjetske zveze in od Sovjetov zasedenih dežel ter vojni ujetniki. Nemški tehnik "Rheinischer Merkur" pravilno povdarja: "Nikdar ne bomo zvedeli, koliko človeških žrtev je stal ta gigantski načrt in koliko žrtev nosi tuja imena — usuznjeni vojni ujetniki ali prisilni begunci iz podjarmljenih pokrajin".

VUK RUPNIK — 40 LETNIK

Kdo izmed slovenskih domobrancev ne pozna domobranskega majorja Vuka Rupnika? Kadarkoli govorim z našimi borci, se jim zaiskre oči ob imenu Vuk Rupnik. To ime jim je simbol odločne borbe proti komunizmu in vsemu, kar slovenskemu ugledu škoduje. Pod njegovim spretnim poveljstvom so hrabri slovenski domobranci kléstili komunistične tatove in roparje, da so bežali kot zajci. Ko bi meseca maja 1945 ne prišli tem zločincem na pomoč rdeči tovariši iz juga, bi bila danes Slovenija prosta te golazni.

Vuk Rupnik je 27. julija obhajal 40 letnico življenja. Njegovi fantje mu k temu jubileju čestitajo in žele, da bi v zdravju dočakal srečen povratek v svobodno Slovenijo!

Pozdrav iz Lurda. Naš prijatelj in naročnik Lojze Metelko iz Anglije, je bil na romanju v Lurdu. Spomnil se je tudi našega lista in poslal uredniku in "Slov. Državi" pozdrave.

treba najti sodelovanje z ostalimi demokratičnimi, protikomunističnimi silami. Sodelovati v skupni borbi proti komunizmu.

Za zaključek bi rad dal nekaj nasvetov: Odpravite vtis, da imate nerealne sanje. Propagando utemeljite na znanstveni podlagi. Dokler ne pride do končnega obračuna med Vzhodom in Zapadom, ne pričakujte dokončne rešitve macedonskega vprašanja. Dotlej pa delajte v okviru skupnih ciljev demokratskega sveta.

Toronto, Canada. — V soboto 13. septembra sta se poročila dr. Avguštin Kuk in Marija Merala. Mnogo sreče in božjega blagoslova na skupni poti skozi življenje! Naše iskrene čestitke!

Iz Chicaga in okolice

Na poti v domovino — umrla. V začetku avgusta je z več drugimi potniki odpotovala na obisk v Slovenijo, v lepo Prlekijo, Mrs. Mary Kovačič, lastnica znane slovenske gostilne na Cermak Road. Na ladji je zbolela ter je v bolnici v Cherbouргу na Francoskem umrla. Njen sin Louis je z letalom pravočasno došel k materi ter jo še našel živo. Truplo je bilo prepeljano z letalom v Chicago ter bilo 5. septembra položeno k večnemu počitku. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v najlepšem spominu. Bila je članica Slov. ženske Zveze ter vneta pevka pri ženskem pevskem zboru podružnice SZZ v Chicagu.

Razočarani se vračajo... Letošnje leto je bilo več čikaških slovenskih rojakov na obisku v

Published Monthly by the "Slovenska Država" Publ. Co.
For the Editorial Board, Mirko Geratič, Editor
Subscription rates \$2.00 per year
Address: 2307 So. Wolcott Ave., Chicago 8, Ill., USA.
Telephone: FRontier 6-3032

Slovenska Država izhaja vsakega 20. v mesecu.
Naročnina letno: Za USA \$2.00, za Canado \$2.00, Argentino 20 pesov, Brazilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta, Avstrijo 30 Šil., Avstralijo 1 avstr. funt, Italija in Trst (F. T. T.) 600 Lir, Francija 500 frc.

Sloveniji. Mnogi od njih so šli v domovino v prepričanju, da je tam vse v najboljšem redu, kakor to vedno oznanja rdeče trobilo "Prosveta". Sedaj se ti potniki vračajo. Skoraj vsi razočarani, ker niso našli "raja", ki so ga pripravili. Tito in njegovi opričniki. V zaupni družbi pripovedujejo o pomanjkanju, o potrnosti, ki vlada v domovini, o skrbi OZNE, katera še vedno polni ječe in koncentracijska taborišča itd., itd.

Iz uprave lista

V Tiskovni sklad so prispevali: John Kramar, Port Arthur, Canada, \$2.00, J. Gorjo \$1.00, S. Palčič, Chicago, \$2.00, Kužnik, Kanada, \$2.00, Neimenovan \$2.00, dva neimenovana slov. duhovnika vsak po \$5.00. Bog plačaj vsem skupaj! Ponovno prosimo vse, ki še dolgojuje naročnino: Poravnajte naročnino čimprej! Leto gre že h koncu, zato ne odlašajte!

Prvovrsna Kvaliteta! Najnižje Cene! Najhitrejša Dostava!

POŠLJITE ŠE DANES PREHRANA PAKET VAŠIM DRAGIM!

VSI PREHRANA PAKETI SO PROSTI CARINE!

Zahtevajte čimpreje naš cenik živil in tekstilij s jasnimi in jedrnatimi pojasnilom carinskega zakona!

PO ŽELEZNICAH (franko najbližja postaja):	PO POŠTI:
100 lbs. najfinejše BELE MOKE\$12.00	37 lbs. svinjske masti (konzerva).....\$13.50
140 lbs. najfinejše BELE MOKE\$16.00	40 lbs. najfinejše bele moke\$ 6.00
100 lbs. krušne MOKE\$11.00	40 lbs. petrolej v ploščeni škatlji..\$10.00
37 lbs. svinjske masti (konzerva)\$12.75	20 lbs. sladkorja (kristal)\$ 4.00
40 lbs. petrolej v ploščeni škatlji.....\$100.00	20 lbs. olivnega olja (v konzervah) \$13.50

VAŽNO: Za vsaki paket mora prejemnik plačati v Jugoslaviji 200 din. takse. Ako želite da prijemnik ne plača to takso priložite naročilu \$0.75 za vsaki paket ali vrečo.

PO ŽELEZNICAH

PAKET ŠT. 1

30 lbs. bele moke
20 lbs. sladkorja
10 lbs. riža

60 lbs. — \$10.30

PAKET ŠT. 9

10 lbs. sladkorja
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. riža

20 lbs. — \$8.35

PAKET ŠT. 16

20 lbs. sladkorja
10 lbs. riža
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. testenin

40 lbs. — \$12.50

PAKET ŠT. 20

10 lbs. sladkorja
10 lbs. riža
10 lbs. masti
6 lbs. kave "Minas"
4 lbs. mila

40 lbs. — \$16.00

PAKET ŠT. 3

20 lbs. bele moke
15 lbs. sladkorja
10 lbs. riža
6 lbs. kave "Minas"
4 lbs. mila
5 lbs. testenin

60 lbs. — \$15.50

PO POŠTI

PAKET ŠT. 11

5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. sladkorja
5 lbs. riža
5 lbs. masti

20 lbs. — \$9.50

PAKET ŠT. 17

22 lbs. sladkorja
11 lbs. riža
7 lbs. kave "Minas"

40 lbs. — \$13.75

PAKET ŠT. 21

10 lbs. sladkorja
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. masti
5 lbs. riža
5 lbs. slanine
5 lbs. testenin
5 lbs. mila

40 lbs. — \$17.00

PAKET ŠT. 6

50 lbs. bele moke
10 lbs. masti
20 lbs. sladkorja
10 lbs. riža
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. mila

100 lbs. — \$23.50

PAKET ŠT. 13

20 lbs. sladkorja
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. riža

30 lbs. — \$10.35

PAKET ŠT. 18

20 lbs. sladkorja
10 lbs. masti
5 lbs. kave "Minas"
5 lbs. riža

40 lbs. — \$14.75

PAKET ŠT. 22

15 lbs. sladkorja
10 lbs. riža
7 lbs. kave "Minas"
5 lbs. masti
2 lbs. mila
½ lb. popra
2 kom. toal. mila

40 lbs. — \$17.00

3 pare Nylon nogavic 51 gauge Ia kv.....\$4.00 (poštnina vračunana).

Za vse druge tekstilije, zdravila ali tehnične predmete se obrnite na naš naslov.

PREHRANA — Gift Parcel Service

36 W. RANDOLPH STREET

Tele. STate 2-3241

CHICAGO 1, ILL.

NAŠE BOŽIČNO DARILO:

od 15. oktobra do 1. decembra bomo priložili vsakemu paketu, ki presega vrednost \$15.00 1 PAR AMERIŠKIH "NYLON" NOGAVIC 51 gauge - 15, Ia. kv. Tudi paketu manjše vrednosti, bomo priložili različna darila. (Vsakemu, ki naroči vrečo moke ali konz. masti in paket manjše vrednosti, bomo priložili temu paketu 1 par Nylon nogavic, ravno tako ako naročite dva ali več manjših paketov).